

تحلیل محتوای کتاب روانشناسی پایه یازدهم بر اساس روش ویلیام رومی و فلش

احمدرضا خردمند اصل^۱، حدیث علیرضائزاد^۲، مرضیه قنوتیان^۳

۱ دانشجوی کارشناسی آموزش راهنمایی و مشاوره دانشگاه فرهنگیان بحر العلوم شهرکرد

Ahmadreza.krd11@gmail.com

۲ دانشجوی کارشناسی آموزش زبان و ادبیات فارسی دانشگاه فرهنگیان شهید باهنر شیراز

Hadisalirezanezhad1378@gmail.com

۳ کارشناسی ارشد مدیریت بازرگانی و مدرس دانشگاه غیرانتفاعی فراز و دبیر آموزش و پرورش شهرستان گچساران

Marzieh.33@gmail.com

چکیده:

پژوهش حاضر با هدف تحلیل محتوای کتاب روانشناسی پایه یازدهم مخصوص رشته انسانی، طبق الگوهای کمی فلش و ویلیام رومی است. این تحقیق از لحاظ هدف، کاربردی و از لحاظ روش تحقیق، بر مبنای روش تحقیق می باشد. با بررسی تصادفی سه صفحه از بخش های ابتدا، میانی و پایانی کتاب به روش فلش، نتیجه نشان داد که متن این کتاب معمولی است (۶۱/۰۴) و متناسب با دانش آموزان پایه یازدهم نمی باشد، بلکه متناسب با دانش آموزان پایه هشتم تا نهم است. همچنین طبق الگوی ویلیام رومی مشخص شد که متن این کتاب غیرفعال و فاقد اعتبار است و از فراگیران می خواهد تا در پی حفظ کردن مطالب علمی باشند (۰/۱۲)، کتاب دارای تصاویری است که توانایی فکر کردن در فراگیر را افزایش می دهد (۰/۵۴) و دارای پرسش ها و فعالیت های پژوهشی محض و غیرفعال است (۳/۸).

کلمات کلیدی: تحلیل محتوا، روش ویلیام رومی، روش فلش، سوالات اصلی، کتاب روانشناسی پایه یازدهم، ضریب درگیری، ضریب دشواری.

۱-مقدمه:

کتاب درسی در نظام های متمرکز آموزش و پرورش از اهمیت ویژه ای برخوردار است و معلمان عمده ی فعالیت های آموزشی خود را بر محور کتاب درسی و در جهت تحقق اهداف آن متمرکز کرده و فرآیند یادگیری را هدایت می کنند، بنابراین ضرورت دارد کتاب های درسی براساس موازین یاددهی- یادگیری تدوین و بر مبنای اصول تحلیل محتوا، مواد و محتوای مطلوب را گزینش، و به شیوه مناسب ارائه نمایند. (فضل الهی، ملکی توانا، ۱۳۹۰).

کتاب های درسی به خاطر اهمیت زیادی که در تعیین محتوا و خط مشی آموزشی دارند، کانون توجه دست اندر کاران آموزش و پرورش می باشند. اهمیت کتاب های درسی در نظام های آموزشی متمرکز مانند ایران که تقریباً تمام عوامل آموزشی بر اساس محتوای آن تعیین و اجرا می شود بیش از سایر انواع نظام های آموزشی است، و به خاطر همین اهمیت بیش از اندازه است که صرف وقت نیروهای متخصص در ارزشیابی و تحلیل کتاب های درسی می تواند راه گشای حل بسیاری از مشکلات جاری آموزش باشد. (پارمحمیدیان، م، ۱۳۸۶).

در نظام آموزشی متمرکز کتاب درسی محور مکتوب و مدون تعلیم و تربیت به حساب می آید و فعالیت ها و تجربه های تربیتی دانش آموزان توسط معلم حول محور آن سازماندهی می شود. این نقش و جایگاه کتاب درسی در نظام آموزشی، ضرورت تحلیل و بررسی آن را دوچندان می کند. بنابراین بایست هنگام تهیه و تدوین و یا انتخاب متون آموزشی کتاب درسی تصمیم های عالمانه و عاقلانه ای را اتخاذ کنند. (پارمحمیدیان، ۱۳۹۰: ۱۴۹).

سالانه چندین عنوان کتاب درسی، توسط آموزش و پرورش برای استفاده کودکان، نوجوانان و جوانان این مرز و بوم پس از طراحی، تدوین، تغییر و اصلاح منتشر می شوند که در فرایند تولید و انتشار آنها از معیارهای مختلفی استفاده میشود اما به نظر میرسد اغلب